

Bernard z Morlas (?)

Omni die dic Mariae...

1. Omni die dic Mariae
Mea laudes anima:
Eius festa, eius gesta
Cole devotissima
*Duszo moja, rzecz to twoja,
co dzień Maryję sławić.
W jej dniach świętych, w sprawach wziętych
nabożeństwem się bawić.*
2. Contemplare et mirare
Eius celsitudinem:
Dic felicem genitricem,
Dic beatam Virginem.
*Myśląc o niej dziwuj się jej
tak wysokiej zacności,
zów ją wielką Rodzicielką
i dziewicą z czystości.*
3. Ipsam cole, ut de mole
Criminum te liberet,
Hanc appella, ne procella
Vitorum superet.
*Czyń uczciwość, by grzech i złość
z ciężarem ich znieść chciała.
Weźmi onę za patronę,
by cię z grzechów wyrwała.*
4. Haec persona nobis dona
Contulit coelestia;
Haec regina nos divina
Illustravit gratia.
*Ta dziewica nam użycza
z nieba dobra wiecznego.
Z tą królową wziął świat nową
światłość daru boskiego.*
5. Lingua mea, dic trophaea
Virginis puerperae,
Quae inflictum maledictum
Miro transfert germine.
*Usta moje, szczęsne boje
tej matki sławcie pieniem,
iż przez męstwo z nas przeklęstwo
zniosła dziwnem rodzeniem.*
6. Sine fine dic Reginae
Mundi laudum cantica,
Eius bona semper sona,
Semper illam praedica.
*Nie utajcie, wysławiajcie
wszego świata królową.
Tej fortuny cnej patrony,
sławcie uczciwą mową.*
7. Omnes mei sensus ei
Personate gloriam;
Frequentate tam beatae
Virginis memoriam.
*I wy, moje zmysły, swoje
głosy w niebo podajcie.
Pamięć onej tak wsławionej
świętej Panny wznawiajcie.*
8. Nullus certe tam disertae
Extat eloquentiae,
Qui condignos promat hymnos
Eius excellentiae.
*Lecz od prawdy kto tak hardy
lub szczęśliwy swą mową,
by słodkimi hymny swemi
zrównał z tą białą głową.*
9. Omnes laudent, unde gaudent,
Matrem Dei Virginem;
Nullus fingat, quod attingat
Eius celsitudinem.
*Cześć wydajmy i stąd chwalmy,
że Panna Boga rodzi.
Zgoła błądzi, kto tak sądzi
że w jej sławę ugodzi.*
10. Sed necesse, quod prodesse
Piis constat mentibus.
Ut intendam, quo impendam
Me ipsius laudibus.
*Kto wymówi, któż wysłowi
tej cnej Panny zasługi?
Rząd wszystkiego świata tego
trzyma, zdobiąc swe sługi.*
11. Quamvis sciam, quod Mariam
Nemo digne praedicet,
Tamen vanus et insanus
Est, qui illam reticet.
*Jednak, co wiem, że to zdrowiem
umysłu nabożnego,
wielbić pilnie i usilnie
chcę Matkę Pana swego.*
12. Cuius vitae eruditae
Disciplina coelica,
Argumenta et figmenta
Destruxit haeretica.
*Prawda, że tej Panny świętej
godnie nikt nie wysłowi,
lecz zaś wszelki człek to lekki,
co o Jej czci nie mówi.*
13. Huius mores tanquam flores,
Której żywot pełen wszech cnót

- Exornant ecclesiam
Actiones et sermones
Miram praestant gratiam.
14. Evae crimen nobis limen
Paradisi clauserat,
Haec dum credit et oboedit,
Coeli claustra reserat.
15. Propter Evam homo saevam
Accepit sententiam:
Per Mariam habet viam,
Quae ducit ad patriam.
16. Haec amanda et laudanda
Cunctis specialiter:
Venerari et precari
Illam decet iugiter.
17. Ipsa donet, ut, quod monet
Natus eius, faciam:
Ut finita carnis vita,
Laetus hunc aspiciam.
18. O cunctarum feminarum
Decus atque gloria!
Quam electam et evectam
Scimus super omnia.
19. Clemens audi, tuae laudi
Quos instantes conspicis:
Munda reos, et fac eos
Donis dignos coelicis.
20. Virga Iesse, spes oppressae
Mentis et refugium;
Decus mundi, lux profundi,
Domini sacrarium.
21. Vitae forma, morum norma,
Plenitudo gratiae:
Dei templum, et exemplum
Totius iustitiae.
22. Virgo salve, per quam valvae
Coeli patent miseris:
Quam non flexit, nec allexit
Fraus serpentis veteris.
23. Generosa et formosa
David regis filia,
Quam elegit Rex, qui regit
Et creavit omnia.
24. Gemma decens, Rosa recens;
Castitatis liliium:
Castum chorum ad polorum
Quae perducis gaudium.
25. Actionis et sermonis
Facultatem tribue,
Ut tuorum meritorum
Laudes promam strenue.
26. Opto nimis, ut imprimis
Des mihi memoriam,
- z nieba wziąwszy nauki,
zmyślnie wszystkie heretyckie
starł wywody i sztuki.*
- Zwyczajami, by kwiatkami,
wszystek kościół przybrała.
Co czyniła, co mówiła,
na przykład to nam dała.*
- Nam Jewina pierwsza wina
rajskie wrota zawarła.
Z inszej miary, z lepszej wiary,
Ta nam niebo otwarła.*
- Z pierwszej matki wszystkie dziatki
wzięliśmy potępienie,
a z tej drugiej matki drogiej
bierzemy swe zbawienie.*
- Tę miłować i szanować
wszystkim by nam przystało.
Chwałę dawać nie ustawać,
z której Bóg nasz wziął ciało.*
- Wołam do Niej, wiedząc że Jej
na świecie nic skrytego,
by szczyliła i broniła
nas grzechu śmiertelnego.*
- Niech pozwoli, abym woli
Syna jej tu pilnował.
By stąd szedłszy w żywot lepszy,
na wieki z nim królował.*
- O wielebna, o chwalebna,
z białych głów nazacniejsza,
już wybrana i wezwana,
z stworzenia napředniejsza.*
- Słysz łaskawie ku Twej sławie
co z chęcią przynosimy.
Zbaw nas wszystkich grzechów brzydkich,
spraw nas nieba godnymi.*
- Różgo Jesse, ty w pociesze
myśl postawiasz troskliwą,
O światłości, w tej ciemności
Tyś Bożą skrzynią żywą.*
- Twoja cnota wzór żywota
pełen świątobliwości,
Zwać Cię mozem Domem Bożym,
kształtem sprawiedliwości.*
- Panno, Ciebie, która w niebie
chcesz nas mieć, pozdrawiamy.
Żeś węzowę zdradną głowę
starła, dzięki-ć dawamy.*
- Urodziwa i prawdziwa
Córko krwi Dawidowej,
Tyś od Pana jest przejrzana
sprawie zbawienia zdrowej.*
- Tyś kwiat nowy lilijowy
z rożanym, perło droga,*

- Ut decenter et frequenter
Tuam cantem gloriam.
27. Quamvis muta et polluta
Mea sciam labia:
Praesumendum nec silendum
Est de tua gratia.
28. Virgo gaude, omni laude
Digna et praeconio:
Quae damnatis libertatis
Facta es occasio.
29. Semper munda et foecunda,
Virgo tu puerpera
Mater alma, velut palma
Florens et fructifera.
30. Tuo flore et decore
Recreari cupimus;
Cuius fructu nos a luctu
Liberari credimus.
31. Pulchra tota, sine nota
Cuiuscumque maculae
Fac nos mundos et iucundos,
Te laudare sedule.
32. O beata, per quam data
Nova mundo gaudia
Et aperta, fide certa,
Regna sunt coelestia.
33. Per te mundus laetabundus,
Novo fulget lumine,
Antiquarum tenebrarum
Exutus caligine.
34. Nunc potentes sunt egentes,
Sicut olim dixeras:
Et egeni fiunt pleni,
Ut tu prophetaveras:
35. Per te morum nunc pravorum
Relinquuntur devia:
Doctrinarum perversarum
Pulsa sunt ludibria.
36. Mundi luxus atque fluxus
Docuisti spernere:
Deum quaeri, carnem teri,
Vitiis resistere.
37. Mentis cursum tendi sursum,
Pietatis studio
Corpus angi, motus frangi,
Pro coelesti praemio.
38. Tu portasti, inter casti
Ventris claustra, Dominum
Redemptorem, qui honorem
Nobis reddit pristinum.
39. Mater facta, sed intacta,
Genuisti Filium,
Regem regum, atque rerum
- Ty swe służy przez zasługi
w radość prowadź do Boga.*
- Racz sprawami i ustami
memi zawsze kierować,
bym z ochoty chwały cnoty
Twojej mógl odprawować.*
- Bardzo proszę, niech odnoszę
dar pamięci takowej,
bym Cię hojnie i przystojnie
sławił sercem i słowy.*
- Acz zmazane i związane
widzę być usta swoje,
jednak trzeba aż pod nieba
wynosić chwały Twoje.*
- Chwały wszelkiej i czci wielkiej
godna, racz być wesola,
któraś onych potępionych
wywiodła z piekła zgoła.*
- Cna dziewico i rodzico,
Panno nienaruszona,
Matko godna, jako płodna
palmaś jest rozkrzewiona.*
- Twą ślicznością i wonnością
ucieszyć się pragniemy,
że Twój wiecznie i koniecznie
Owoc zbawia, wierzymy.*
- W Twej cudności i zacności
nie masz żadnej przysady,
Niech wstydliwie i uczciwie
usta Cię chwałą rady.*
- O szczęśliwa, żeś życzliwa
światu nowej radości,
wiarą Twoją wrota stoją
otwarte rajskich włości.*
- Tyś sprawiła i zrządziła
światu wesele nowe.
Zbyło złości i ciemności
potomstwo Adamowe.*
- Teraz możni są dóbr proźni,
jakoś obiecowiła,
A ubóstwo wszego mnóstwo
ma, coś prorokowała.*
- Przez Cię płone i skażone
leczą się obyczaję,
a fałszywa i błędliwa
nauka już ustaje.*
- Próżność, zbytki świeckie wszystkie
Tyś nas uczyła wzgardzać,
Bogu służyć, ciało kruszyć,
grzechom się nie poddawać.*
- Myśl ku górze wieść po sznurze
rozmyślenia boskiego,
ciało gromić, żądze złomić*

Creatorem omnium.	<i>dla Królestwa wiecznego.</i>
40. Benedicta, per quam victa Hostis est versutia: Destitutis spe salutis Datur indulgentia.	<i>Tyś w czystości swych wnętrzności Chrysta Pana nosiła, Zbawiciela, byś wesela a czci nam dostąpiła.</i>
41. Benedictus Rex invictus, Cuius Mater crederis: Increatus ex te natus, Nostri salus generis.	<i>Matko ista, jednak czysta, zrodziłaś święte plemię, Króla tego, co z niczego stworzył niebo i ziemię.</i>
42. Reparatrix, consolatrix Desperantis animae! A pressura, quae ventura Malis est, me redime.	<i>Tyś od Pana przeżegnana, Tyś śmierć zdrađną stłumiła, a zwątpieniu o zbawieniu nadziejęś przywróciła.</i>
43. Pro me pete, ut quiete Sempiterna perfruar; Ne tormentis comburentis Stagni miser obruar.	<i>Króla cnego wszechmocnego słusznie się matką czujesz. Spłodzon z Ciebie, by nas w niebie stawił, gdzie z Nim królujesz.</i>
44. Quod requiro, quod suspiro, Mea sana vulnera, Et da menti te poscenti, Gratiarum munera.	<i>Pocieszenie i zbawienie grzesznych rozpaczających, zbaw ciężkości nas za złości swe nie pokutujących.</i>
45. Ut sim castus, et modestus, Dulcis, blandus, sobrius, Pius, rectus, circumspectus, Simultatis nescius:	<i>Módl się proszę, że odniosę swój odpoczynek wiecznie, bym srogiego piekielnego ognia mógł ujść koniecznie.</i>
46. Eruditus et munitus Divinis eloquiis, Timoratus et ornatus Sacris exercitiis.	<i>Czego żądam, niech oglądam, zlecź me rany, Maryja. W mem żądaniu, w mem wołaniu, niech Cię głos mój nie mija.</i>
47. Constans, gravis, atque suavis, Benignus, amabilis: Simplex, purus et maturus, Patiens et humilis:	<i>Bym w czystości i w mierności ludzkości, trzeźwość zachował, bacznie, drożnie i pobożnie żył a szczerłość zachował.</i>
48. Corde prudens, ore studens Veritatem dicere: Malum nolens, Deum colens Pio semper opere.	<i>Bym ćwiczony, opatrzoney Pańskich słów mandatami, bogobojnie i przystojnie szedł świętymi ścieżkami.</i>
49. Esto tutrix et adiutrix Christiani populi: Pacem prsesta, ne molesta Nos perturbent saeculi.	<i>Cichy, skromny, w dobroć skłonny, łaskawy, wstrzemięźliwy, prosty, stały, doskonały, pokorny i cierpliwy.</i>
50. Salutaris stella maris, Summis digna laudibus, Quae praecellis cunctis stellis, Atque luminaribus.	<i>Bym roztropny i pochopny był prawdę w uściech chować, grzech porzucał, siebie zuczał Boga sercem miłować.</i>
51. Tua dulci prece fulci Supplices et refove: Quidquid gravat vel depravat Mentes nostras, remove.	<i>Miej w obronie i ochronie Panno lud boży wierny. Życz pokoju, by w tym boju nie wygrał świat mizerny.</i>
52. Virgo gaude, quod de fraude Daemonum nos liberas: Dum in vera et sincera Carne Deum generas.	<i>Matko Boska, gwiazda morska nigdy niewysławiona! Twoja krasa światłość nasza nad słońce wywyższona.</i>

53. Illibata et dotata
Coelesti progenie,
Gravidata, nec privata
Flore pudicitiae.
54. Nam quod eras, perseveras,
Dum intacta generas:
Illum tractans, atque lactans,
Per quem facta fueras.
55. Commendare me dignare
Christo, tuo Filio:
Ut non cadam, sed evadam
De mundi naufragio.
56. Fac me mitem, pelle litem,
Compesce lasciviam:
Contra crimen da munimen,
Et mentis constantiam.
57. Non me liget, nec fatiget
Saeculi cupiditas:
Quae indurat et obscurat
Mentes sibi subditas.
58. Nunquam ira, nunquam dira
Me vincat elatio:
Quae multorum fit malorum
Frequenter occasio.
59. Ora Deum, ut cor meum
Sua servet gratia:
Nec antiquus inimicus
Seminet zizania.
60. Da levamen, et iuvamen
Tuum illis iugiter,
Tua festa, tua gesta
Qui colunt alacriter.

*Modły Twemi gorącemi
ciesz i wspieraj proszące,
znieś ciężary z każdej miary
duszy naszej szkodzące.*

*Bądź wesółą, któraś zgoła
wszech nas czartu odjęła,
gdyś prawdziwie, niewątpliwie
Boga w ciebie zrodziła.*

*Niewzruszona a uczczona
Niebieskim pokoleniem,
w płodeś zaszła, lecz nie zgasła
czystość Twem porodem.*

*Bo zrodziwszy, panną bywszy,
zostałaś czemeś była.
Twórcę swego wcielonego
swemiś piersi karmiła.*

*Daj smutnemu słudze swemu,
Panno, wieczne radości!
Życz pomocy z tej niemocy
dźwignąć się i z ciężkości.*

*Chrystusowi, synaczkowi
Twemu, zaleć mię pilnie,
bym nie zginął, lecz wypłynął
z świeckich wód nieomylnie.*

*Daj mi cichość, ciała czystość,
daj z każdym w pokoju żyć,
przeciw złości potężności
użyj, daj statecznym być.*

*Panno, rata, myśl do świata
niechaj mię nie niewoli
Ta w zaćmieniu, w zatwardzeniu
trzyma serce złej woli.*

Amen. *Niech gniewliwie i chępliwie
sobie nie postępuję,
gdyż do złego z źródła tego
pochop być upatruję.*

*Proś Chrystusa, by ma dusza
zakwitła łaską jego,
by czart srogi nie miał drogi
siać kłokolu jakiego.*

*Życz pomocy, dodaj mocy
i ratuj tych prawdziwie,
co dni święte, sprawy wzięte
Twoje sławią chępliwie.*

Amen.